

Soprano Oyj konsernin puolivuotiskatsaus 1.1.-30.6.2017

Toimintaympäristö

Sopranon päämarkkina-alueet ovat Suomi ja Ruotsi. Suomen talouden näkymät ovat parantuneet merkittävästi alkuvuoden aikana. Talouskasvun ennustetaan nousevan Nordean ennusteen mukaan jopa kolmeen prosenttiin. Myös vienti on taas lähtenyt vetämään. Koulutuspalveluiden kysyntä on aktivoitunut.

Ruotsissa talouden kasvusta huolimatta perinteinen koulutusmarkkina on supistunut merkittävästi parin viime vuoden aikana. Konsolidointikehitys erityisesti ICT-koulutuksissa on jatkunut ja Pohjoismaisella tasolla on syntynyt uusia toimijoita. Yksityisen koulutussektorin arvostus on noussut myös Suomessa ja markkinalla on tapahtunut muutamia yrityskauppoja.

Liikevaihto

Katsauskauden liikevaihto oli 8 208 tuhatta euroa (tammi-kesäkuu 2016: 9 582, vertailukelpoinen liikevaihto ilman 30.6.2016 myytyä Finnish Trade Organisation Fintra Oy:tä 8 854, -7,3 %). IT Groupin liikevaihto laski 5,6 miljoonasta eurosta 4,9 miljoonaan euroon. Liikevaihdon lasku tuli Ruotsista, missä Informator hävisi valtionhallinnon kilpailutuksen. Menetystä on osittain pystytty korvaamaan parempikatteisella yksityisen sektorin koulutuksella. MIF:n liikevaihto kasvoi 3,0 miljoonasta 3,3 miljoonaan euroon. Yhtiö fokusoiti liiketoimintaansa ja luopui heikosti kannattavista tuotealueista. Kasvua tuli etenkin SOTE-sektorilta ja yrityskohtaisista koulutuksista. Työelämän murroksen takia ammattitutkintojen ja työllistämiskoulutusten myynti on ollut hyvässä kasvussa.

Liikevaihto segmenteittäin (m€)	<u>1-6 2017</u>	<u>1-6 2016</u>	<u>1-12 2016</u>
IT GROUP	4,9	5,6	10,0
MIF	3,3	3,0	5,9
Yhteiset erät	0,0	0,2	0,0
Myydyt liiketoiminnot		0,7	0,7
Konsernierät	0,0	0,0	-0,1
Soprano Oyj konserni (IFRS)	8,2	9,6	16,7

Taloudellinen tulos

Jatkuvien toimintojen tammi-kesäkuun liiketulos parani 561 tuhatta euroa edellisvuodesta ja oli 321 (-239) tuhatta euroa eli 3,9 (-2,5) prosenttia liikevaihdosta. Katsauskaudella ei ollut vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä. Vertailukaudella tammi-kesäkuussa 2016 oli uudelleenjärjestelyistä, yritysjärjestelyistä ja oikeudenkäyntikuluista johtuvia vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä 453 tuhatta euroa sekä 30.6.2016 myydyin Finnish Trade Organisation Fintra Oy:n vaikutuksen huomioiminen 101 tuhatta euroa. Vertailukelpoinen liiketulos tammi-kesäkuussa 2016 oli 315 tuhatta euroa, muutos katsauskauteen oli 1,9 prosenttia.

Konsernin kulurakenne on merkittävästi edellisvuotista keveämpi. Henkilöstökulut supistuivat 445 tuhatta euroa ja muut liiketoiminnan kulut 551 tuhatta euroa. Katsauskauden poistot olivat 146 (225) tuhatta euroa.

Liiketulos segmenteittäin (m€)	<u>1-6 2017</u>	<u>1-6 2016</u>	<u>1-12 2016</u>
IT GROUP	0,0	0,1	0,1
MIF	0,4	0,0	0,1
Yhteiset erät	-0,2	-0,2	-0,8
Myydyt liiketoiminnot		-0,1	-0,1
Konsernierät	0,0	0,0	0,0
Soprano Oyj konserni	0,3	-0,2	-0,6

IT Groupin tammi-kesäkuun liiketulos oli 0,0 (0,1) miljoonaa euroa. Parantuneen myyntikatemarginaalin ja

kevemmän kustannusrakenteen ansiosta MIF:n liike-tulos nousi 0,4 (0,0) tuhanteen euroon.

Konsernin nettoraioituskulut nousivat 177 tuhannesta eurosta 191 tuhanteen euroon. Konsernin katsauskauden laimentamaton osakekohtainen tulos oli 0,01 (0,01) euroa.

Tase

Konsernin tase 30.6.2017 oli 11 757 (12 855) tuhatta euroa. Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma oli 5 497 (4 642) tuhatta euroa eli 0,31 (0,26) euroa osaketta kohden.

Kesäkuun lopussa konsernin lyhytaikaiset varat olivat 3 127 (4091) ja lyhytaikaiset velat 5 745 (7 010) tuhatta euroa.

Rahavirta ja rahoitus

Liiketoiminnan rahavirta parani vertailukauteen nähden 1 609 tuhatta euroa ja oli 401 (-1 208) tuhatta euroa. Konsernin korolliset nettovelat supistuivat merkittävästi ja olivat katsauskauden lopussa 1 841 (3 449) tuhatta euroa. Konsernin rahavarat olivat 311 (205) tuhatta euroa.

Konsernin omavaraisuusaste oli 48,6 (37,7) prosenttia ja nettovelkaantumisaste (gearing) 33,5 (74,3) prosenttia.

Konsernin rahoituslaitoksilta saaman käyttö-pääomaraioituksen määrä oli 0,8 miljoonaa euroa. Tililiimiitti oli 0,6 miljoonaa euroa ja factoring-limiitti 0,9 miljoonaa euroa Suomessa ja 8 miljoonaa Ruotsin kruunua Ruotsissa.

Konsernin maksuvalmius on edelleen kesäkaudella tiukka, vaikka Soprano laski liikkeelle 0,5 miljoonan euron ei-vaihdettavan hybridilainan 6.6.2017. Hybridilaina on oman pääoman ehtoinen laina. Hybridilainan emissio-urssi oli 100 prosenttia ja kuponkikorko 8,75 prosenttia. Lainalla ei ole eräpäivää, mutta yhtiöllä on oikeus lunastaa laina nimellisarvoon vuosittain lainan liikkeellelaskupäivänä. Ellei yhtiö lunasta lainaa neljän vuoden aikana, lainan korko nousee 12,5 prosenttiin. Yhtiö ei saa jakaa osinkoa, ellei hybridilainan korkoa makseta. Laina käytetään sisäisten prosessien automatisoimiseen ja digitaalisten koulutusmateriaalien tuotantoon. Lainan noston jälkeen Soprano on laskenut liikenteeseen yhteensä 1,5 miljoonan euron hybridilainat. Pankin kanssa sovitut kovenanttiehdot on täytetty rahoitussopimusten mukaisesti.

Tuotekehitys ja investoinnit

Konsernin tuotekehitysmenot olivat katsauskaudella yhteensä 0,5 (0,0) miljoonaa euroa, josta taseen muihin aineettomiin hyödykkeisiin aktivoitiin 341 (0) tuhatta euroa. Taseeseen aktivoitujen bruttoinvestointien olivat yhteensä 375 (29) tuhatta euroa.

Konserni panostaa uusiin digitaalisiin oppimiskäytäntöihin, kuten Training Cloud, Remote Cloud Access ja Continuous Learning. Yhtiö uskoo houkuttelevansa aikuisopiskelijat ja halutuimmat kouluttajat suomalaisen yhteistyökumppani Clanedin kehittämälle helppokäyttöiseen, pilvipalveluna toimivaan ja tekoälyyn pohjautuvalle oppimisalustalle. Palvelun taustalla on suomalainen pedagoginen osaaminen. Konserniyhtiöt rakentavat digitaalista tarjontaansa oppimisalustalle. Lisäksi monistettävien ja maantieteellisesti skaalautuvien pilvipalveluiden avulla yhtiö pyrkii laajentamaan toimintaansa kansainvälisesti.

Henkilöstö

Tammi-kesäkuussa 2017 konsernin palveluksessa oli keskimäärin 88 (124) henkilöä. Katsauskauden lopussa oli 85 (99) henkilöä, joista 28 (30) työskenteli ulkomailla Ruotsissa ja Venäjällä.

Laadintaperiaatteet

Osavuositarkastus on laadittu IFRS-standardien mukaisesti ja siinä on noudatettu samoja laskentaperiaatteita kuin tilinpäätöksessä 2016. Osavuositarkastuksen tiedot ovat tilintarkastamattomia. Yhtiön johto selvittää uuden tuloutusstandardin (IFRS 15) vaikutusta konserniin kirjauskäytäntöihin. Alustavan selvityksen mukaisesti sillä ei tule olemaan merkittävää vaikutusta tulouttamisperiaateisiin ja ajankohtaan.

Hallitus

26.4.2017 pidetty varsinainen yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenmääräksi kuusi. Hallituksessa jatkoivat Arto Tenhunen (puheenjohtaja), Mika Aaltonen, Harri Koponen, Antti Palola ja Pekka Vennamo. Uudeksi hallituksen jäseneksi valittiin Pauliina Lautanen-Nissi.

Kokouksen jälkeen pitämässään järjestäytymiskokouksessa hallitus valitsi puheenjohtajaksi Arto Tenhusen ja varapuheenjohtajaksi Harri Koposen.

Muutokset johdossa

Pauliina Lautanen-Nissi nimitettiin Informator Tieturi Groupin pohjoismaiseen johtotiimiin Nordic Business Development Directoriksi 13.3.2017 alkaen.

KTM Panu Kauppinen palasi yhtiön talousjohtajaksi 1.6.2017 alkaen. Taloushallinnon kehittämishankkeiden ja liiketoiminnan automatisointiprojektin valmistuessa talousjohtaja KTM Jukka Virtamo palasi yritysjohtoon konsultiksi.

Raportointisegmentit

Läpinäkyvyyden lisäämiseksi Soprano Oyj konserni raportoi 1.1.2017 alkaen erikseen kaksi liiketoimintasegmenttiä sekä yhteiset erät -segmentin, johon kuuluu emoyhtiön lisäksi osakkuusyhtiöt.

Informator Tieturi Group -liiketoimintasegmentti

IT-koulutukseen erikoistuneen Informator Tieturi Groupin alkuvuosi oli haasteellinen. Ensimmäisen vuosipuoliskon aikana se rakensi uuden yhteispohjoismaisen organisaation, uudisti koulutustarjooman ja markkinoinnin. Yhtiö on kesällä voittanut isoja tarjouskilpailuja ja solminut pitkäaikaisia puitesopimuksia.

IT GROUP	1-6 2017	1-6 2016	1-12 2016
Liikevaihto	4,9	5,6	10,0
Käyttökate	0,1	0,1	0,1
Liiketulos	0,0	0,1	0,1

Liiketoimintasegmentin tammi-kesäkuun liikevaihto oli 4,9 (5,6) miljoonaa euroa ja liiketulos 0,0 (0,1) miljoonaa euroa. Liikevaihdon lasku johtui pääosin kilpailutuksen perusteella menetetyistä Ruotsin valtionhallinnon asiakkuuksista, mitä volyyymia ei pystytty kokonaan paikkaamaan yritysasiakkailta.

Liiketoimintasegmentin esittely

Sopranon kokonaan omistama Tieturi Oy on Informator Tieturi Groupin emoyhtiö. Informator Tieturi Group on noin 10 miljoonan euron liikevaihdolla johtava yksityinen ICT-koulutusyritys Pohjoismaissa. Myynnistä noin 70 prosenttia tulee Ruotsista ja 30 prosenttia Suomesta. Uusien älykkäiden pilvipalveluiden, runsaan 40 koulutusasiiantuntijan ja 300 verkostokouluttajan avulla asiakkaiden työntekijöitä koulutetaan kymmenissä maissa. Kiinteät koulutuskeskukset sijaitsevat Tukholmassa, Göteborgissa, Malmössä, Helsingissä ja Tampereella.

Management Institute of Finland MIF -liiketoimintasegmentti

Johtamis- ja esimieskoulutukseen erikoistunut MIF paransi selvästi tulostaan alkuvuonna. Erityisesti yhtiön pitkien ohjelmien kuten näyttötutkintojen kysyntä on ollut hyvällä tasolla. Suomen talouden kääntymisen kasvuun näkyi yritysjohtajien valmennusten kasvuna, mutta avointen koulutusten volyyymi on pienentynyt.

MIF	1-6 2017	1-6 2016	1-12 2016
Liikevaihto	3,3	3,0	5,9
Käyttökate	0,5	0,1	0,3
Liiketulos	0,4	0,0	0,1

Liiketoimintasegmentin tammi-kesäkuun liikevaihto nousi 3,3 (3,0) miljoonaan euroon ja liiketulos 0,4 (0,0) miljoonaan euroon. Eduskunta hyväksyi kesällä hallituksen esityksen laiksi ammatillisesta koulutuksesta. Rahoitusjärjestelmän muutoksesta ja julkisen rahoituksen asteittaisesta supistumisesta huolimatta yhtiö näkee markkinoilla olevan tilaa yksityiselle työelämän kouluttajalle. Yhtiö selvittää mahdollisuuksia viedä yksilöllisiin oppimispolkuihin pohjautuen suomalaisia ammattitutkintoja EU:n ulkopuolisiin maihin lainsäädännöllisten esteiden poistuessa 1.1.2018 alkaen.

Liiketoimintasegmentin esittely

Sopranon kokonaan omistama Management Institute of Finland MIF Oy on noin 6 miljoonan euron liikevaihdolla Suomen johtava yksityinen työelämän kouluttaja. MIFin koulutusyksiköt ovat Johtamistaidon Opisto JTO, Infor ja MIF tutkinnot. Liikevaihdosta yli puolet tulee tutkinnoista. Uusien pilvipalveluiden, lähes 40 koulutusasiantuntijan ja lähes 300 verkostokouluttajan ansiosta yhtiö pystyy tarjoamaan koulutuspalveluja ympäri maailman. Koulutuskeskukset ovat Helsingissä, Tampereella, Jyväskylässä, Oulussa ja Pietarissa.

Yhteiset erät -segmentti

Emoyhtiö Soprano Oyj:n kanssa raportoidaan samassa yhteiset erät -segmentissä osakkuusyhtiöt Ambientia E-commerce Oy -konserni ja Brain Alliance Oy. Segmentin liiketulos oli -0,2 (-0,2) tuhatta eroa.

Sopranon 40 prosenttisesti omistama Ambientia E-commerce syntyi yritysjärjestelyssä 1.7.2016, kun Sopranon ja Ambientian verkkoliiketoiminnan palvelukehitys yhdistettiin samaan konserniin.

Sopranon 49 prosenttisesti omistama Brain Alliance Oy tarjoaa verkon kehityspalveluita.

Soprano Oyj konsernin osuus osakkuusyrityksen tuloksesta kirjataan liiketuloksen alapuolelle osuuteen osakkuusyrityksen tuloksesta.

OSAKE JA OSAKKEENOMISTAJAT

Yhtiön osakkeet

Soprano Oyj:n osakepääoma oli katsauskauden lopussa 96 000,00 euroa ja osakkeiden lukumäärä oli yhteensä 17 997 855 kappaletta.

Yhtiöllä ei ollut hallussaan katsauskauden lopussa yhtään omaa osaketta (72 170), kun vuosi aiemmin näiden osuus oli 0,4 prosenttia kaikista osakkeista ja äänistä. Osakkeet käytettiin hallituspalkkioiden maksamiseen.

Valtuutukset

Yhtiökokous antoi hallitukselle valtuutuksen päättää harkintansa mukaan lisäosingon jakamisesta voittovaroista ja/tai varojen jakamisesta vapaan oman pääoman rahastoista tai molemmista yhdessä siten, että valtuutuksen perusteella jaettavan lisäosingon ja/tai pääoman palautuksen määrä on yhteensä enintään 0,02 euroa osakkeelta. Lisäosinko ja/tai pääoman palautus voidaan jakaa yhdellä tai useammalla kerralla. Hallitus voi myös päättää olla käyttämättä tätä valtuutusta. Hallituksella on lisäksi oikeus päättää muista lisäosingonjakoon ja/tai pääomanpalautukseen liittyvistä ehdoista. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen alkuun saakka.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään osakeannista sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Valtuutuksen nojalla osakkeita voidaan laskea liikkeeseen yhdessä tai useammassa erässä yhteensä enintään 1 000 000 uutta tai yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta, joka vastaa noin 5,6 prosenttia yhtiön nykyisistä osakkeista. Hallitus on valtuutuksen nojalla oikeutettu päättämään osakeanneista sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Valtuutus korvaa aikaisemmat valtuutukset käyttämättömiltä osin ja se on voimassa yhden vuoden ajan yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta. Valtuutuksen nojalla osakkeita voidaan hankkia yhdessä tai useammassa erässä yhteensä enintään 1 000 000 osaketta, joka vastaa noin 5,6 prosenttia yhtiön nykyisistä osakkeista. Hankittavista osakkeista maksettavan vastikkeen tulee perustua markkinahintaan. Valtuutus oikeuttaa hallituksen päättämään hankkimisesta muuten kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa (suunnattu hankkiminen) laissa määrättyin edellytyksin. Valtuutus on voimassa yhden vuoden ajan yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Konsernin lähiajan merkittävimmät strategiset riskit liittyvät ICT-koulutusten kysyntään Ruotsin markkinoilla (kysyntä-, kilpailutilanne- ja hintariski), liiketoimintaan liittyviin riskeihin (kehittämishankkeen toteutus) sekä rahoitusriskeihin (rahoituksen saatavuus ja likviditeetti).

Kysynnän vaihteluihin vastataan verkostomallilla eli kevyellä omalla organisaatiolla, jota täydentävät partnereina toimivat kouluttajat ja konsultit. Konsernin kilpailukykyä parannetaan kehittämällä uusia digitaalisia tuotteita ja sisältöjä, kouluttamalla henkilöstöä, johtamalla muutosta ja pienentämällä kiinteitä kustannuksia.

Liiketoiminnan kausivaihtelun ja aiemmin tappiollisen liiketoiminnan takia konsernin maksuvalmius on vieläkin heikko erityisesti heinä-syyskuussa. Maksuvalmiustilanne paranee vuoden loppua kohden. Vuoden viimeinen vuosineljännes on perinteisesti ollut vuoden paras tulosjakso.

Katsauskauden jälkeiset olennaiset tapahtumat

Soprano muutti tulosohjaustaan 17.8.2017. Soprano arvioi päivitetystä tulosohjauksessaan, että konsernin vertailukelpoisen liikevaihdon ennakoitaan säilyvän viime vuoden tasolla ja liiketuloksen kääntyvän selvästi positiiviseksi vuonna 2017.

Aiemmassa tulosohjauksessaan yhtiö oli arvioinut, että Soprano konsernin vertailukelpoisen liikevaihdon ennakoitaan kasvavan maltillisesti ja liiketuloksen kääntyvän positiiviseksi vuonna 2017. Kannattavuuden kohentuminen johtuu pitkälti viime vuonna toteutetusta kustannusrakenteen keventämisestä sekä heikosti kannattavien tuotealueiden lopettamisesta.

Taloudellinen ohjeistus vuodelle 2017

Soprano konsernin vertailukelpoisen liikevaihdon ennakoitaan säilyvän viime vuoden tasolla ja liiketuloksen kääntyvän selvästi positiiviseksi vuonna 2017.

Helsingissä, 23. elokuuta 2017

SOPRANO OYJ
Hallitus

Liitteenä taulukko-osa:

- Lyhennetty konsernin laaja tuloslaskelma
- Lyhennetty konsernitase
- Konsernin oman pääoman muutokset
- Konsernin rahavirta
- Konsernin vastuusitoumukset
- Konsernin tunnusluvut
- Liiketoimintasegmentit
- Käyvän arvon arvioiminen
- Liiketoimet lähipiirin kanssa
- Vaihtoehtoisten tunnuslukujen erittelyt
- Käytetyt valuuttakurssit
- Tunnuslukujen laskentakaavat

Lyhennetty konsernin laaja tuloslaskelma	2017	2016	2016
tuhatta euroa	1-6	1-6	1-12
LIIKEVAIHTO	8 208	9 582	16 661
valmistus omaan käyttöön	240		
liiketoiminnan muut tuotot	14	65	56
aineiden ja tarvikkeiden käyttö	-3 381	-4 052	-7 153
työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-3 068	-3 513	-6 221
poistot ja arvonalentumiset	-146	-225	-355
liiketoiminnan muut kulut	-1 546	-2 096	-3 635
LIIKEVOITTO (TAPPIO)	321	-239	-649
rahoitustuotot ja -kulut	-191	-177	419
osuus osakkuusyrityksen tuloksesta	24	77	89
VOITTO (TAPPIO) ENNEN VEROJA	154	-340	-141
verot	11	10	19
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO) JATKUVISTA TOIMINNOISTA	165	-330	-122
lopetetut toiminnot			
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO) LOPETETUISTA TOIMINNOISTA	0	589	589
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	165	259	467
Muut laajan tuloslaskelman erät			
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Rahavirran suojaus verovaikutus huomioituna	-2	0	1
Tytärtyhtiöihin tehtyjen nettosijoitusten muuntoerot	47	8	-32
TILIKAUDEN LAAJA TULOS YHTEENSÄ	210	267	436
Tilikauden voiton jakautuminen			
emoyrityksen omistajille	165	259	467
määräysvallattomille omistajille	0	0	0
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen			
emoyrityksen omistajille, jatkuvat toiminnot	210	-322	-153
emoyrityksen omistajille, lopetetut toiminnot	0	589	589
määräysvallattomille omistajille	0	0	0
	210	267	436
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:	2017	2016	2016
	1-6	1-6	1-12
laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa), jatkuvat toiminnot	0,01	-0,02	-0,00
laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (euroa), jatkuvat toiminnot	0,01	-0,02	-0,00
laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa), lopetetut toiminnot	0,00	0,03	0,03
laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (euroa), lopetetut toiminnot	0,00	0,03	0,03
laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa), tilikauden voitto	0,01	0,01	0,03
laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (euroa), tilikauden voitto	0,01	0,01	0,03

Lyhennetty konsernitase	2017	2016	2016
tuhatta euroa	30.6.	30.6.	31.12
VARAT			
pitkäaikaiset varat			
liikearvo	5 405	5 405	5 405
muut aineettomat hyödykkeet	520	235	234
aineelliset hyödykkeet	289	428	347
Osuudet osakkuusyrityksissä	1 254	1 498	1 229
muut osakkeet ja osuudet	39	41	41
pitkäaikaiset saatavat	520	550	550
laskennalliset verosaamiset	602	606	603
PITKÄAIKAISET VARAT YHT.	8 630	8 763	8 409
lyhytaikaiset varat			
myyntisaamiset ja muut saamiset	2 816	3 887	3 038
rahavarat	311	205	834
LYHYTAIKAISET VARAT YHT.	3 127	4 091	3 872
VARAT YHT.	11 757	12 855	12 281
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma	5 497	4 642	4 834
määräysvallattomien omistajien osuus	0	0	0
OMA PÄÄOMA YHT.	5 497	4 642	4 834
pitkäaikaiset velat	515	1 202	800
lyhytaikaiset velat	5 745	7 010	6 647
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHT.	11 757	12 855	12 281

Konsernin oman pääoman muutokset	oma pääoma	muutokset	oma pääoma
tuhatta euroa	31.12.2016	1.1.-30.6.2017	30.6.2017
osakepääoma	96		96
sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	5 027	40	5067
omat osakkeet	0		0
muuntoerot	-125	47	-78
rahavirran suojaus	-3	-2	-5
edellisten tilikausien voittovarot	-1 161	-88	-1248
tilikauden tulos emoyhtiön omistajille		165	165
Oman pääoman ehtoinen laina	1 000	500	1500
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma	4 834	662	5 497
määräysvallattomien omistajien osuus	0		0
Oma pääoma yhteensä	4 834	662	5 497
Konsernin oman pääoman muutokset	oma pääoma	muutokset	oma pääoma
tuhatta euroa	31.12.2015	1.1.-30.6.2016	30.6.2016
osakepääoma	96		96
sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	5 002		5 002
omat osakkeet	0		0
muuntoerot	-92	8	-84
rahavirran suojaus	-4		-4
edellisten tilikausien voittovarot	-1 632	6	-1 626
tilikauden tulos emoyhtiön omistajille		259	259
Oman pääoman ehtoinen laina	0	1000	1 000
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma	3 369	1 273	4 642
määräysvallattomien omistajien osuus	0	0	0
Oma pääoma yhteensä	3 369	1273	4 642

Konsernin rahavirta	2017	2016	2016
tuhatta euroa	1-6	1-6	1-12
tilikauden tulos	165	259	467
liiketoimet, johon ei liity maksutapahtumaa	211	30	-542
käyttöpääoman muutos, verot ja korot	25	-1 497	-780
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	401	-1 208	-855
tytäryrityksen myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla		45	-103
osakkuusyrityksen myynti		1 001	2 149
bruttoinvestoinnit	-375	-29	-106
käyttöomaisuuden myynnit	0	0	0
saadut osingot		41	44
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-375	1 057	1 984
pitkäaikaisten saamisten muutos	30	-125	-125
Oman pääoman ehtoisten lainojen nostot	500		
lainojen nostot	0	641	665
lainojen takaisinmaksu	-1 062	-283	-809
omien osakkeiden myynnit ja ostot	0	0	-25
rahoitusleasingvelkojen maksut	-17	-123	-246
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-549	110	-540
RAHAVIRTA YHTEENSÄ	-523	-41	589
rahavarat kauden alussa	834	245	245
rahavarat kauden lopussa	311	205	834

Konsernin vastuusitoumukset	2017	2016	2016
tuhatta euroa	30.6.	30.6.	31.12.
yrittäjäkiinnitykset omasta puolesta	3 900	3 900	3 900
leasingvastuut	168	347	232
Toimitilojen vuokravastuut	1 861	1 452	1 270
yhteensä	5 928	5 699	5 402

Konsernin tunnusluvut	2017	2016	2016
	1-6	1-6	1-12
sijoitetun pääoman tuotto,% (12 kk)	8,9	5,8	10,4
oman pääoman tuotto,% (12 kk)	6,0	6,2	10,9
omavaraisuusaste,%	48,6	37,7	41,2
tulos/osake, laimentamaton,e	0,01	0,01	0,03
tulos/osake, laimennettu,e	0,01	0,01	0,03
oma pääoma per osake, e	0,31	0,26	0,27
henkilöstö keskimäärin	88	124	110

Liiketoimintasegmentit (m€)

IT GROUP	1-6 2017	1-6 2016	1-12 2016
Liikevaihto	4,9	5,6	10,0
Käyttökate	0,1	0,1	0,1
Liiketulos	0,0	0,1	0,1
MIF	1-6 2017	1-6 2016	1-12 2016
Liikevaihto	3,3	3,0	5,9
Käyttökate	0,5	0,1	0,3
Liiketulos	0,4	0,0	0,1
Yhteiset erät	1-6 2017	1-6 2016	1-12 2016
Liikevaihto	0,0	0,2	0,0
Käyttökate	-0,2	-0,2	-0,8
Liiketulos	-0,2	-0,2	-0,8
Myydyt liiketoiminnot	1-6 2017	1-6 2016	1-12 2016
Liikevaihto		0,7	0,7
Käyttökate		-0,1	-0,1
Liiketulos		-0,1	-0,1
Konsernierät	1-6 2017	1-6 2016	1-12 2016
Liikevaihto	0,0	0,0	-0,1
Käyttökate	0,1	0,0	0,1
Liiketulos	0,0	0,0	0,0
Soprano Oyj konserni	1-6 2017	1-6 2016	1-12 2016
Liikevaihto	8,2	9,6	16,7
Käyttökate	0,5	0,0	-0,3
Liiketulos	0,3	-0,2	-0,6

Käyvän arvon arvioiminen

Muiden rahoitusvarojen ja -velkojen kuin tässä käyvän arvon hierarkiataulukossa esitettyjen osalta kirjanpitoarvot eivät oleellisesti eroa käyvistä arvoista. Velkojen käyvät arvot edustavat lainojen nykyarvoja. Taseessa käypään arvoon kirjatut rahoitusinstrumentit on luokiteltu käyvän arvon määrittämiseen perustuvien hierarkiatasojen mukaan seuraavasti:

- Taso 1** Toimivilta markkinoilta saatavissa olevat markkinahintanoteeraukset. Markkinahinnat ovat helposti ja säännöllisesti saatavissa pörssistä, välittäjältä, markkinainformaation välityspalvelusta, markkinahinnoittelun palveluntuottajalta tai valvontaviranomaiselta. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään sen hetkistä ostonoteerausta. Tason 1 rahoitusinstrumentit ovat korkoarvopapereita ja osakkeita, jotka on luokiteltu myytävissä oleviksi tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi.
- Taso 2** Tason 2 rahoitusinstrumenttien käypä arvo määritellään arvostusmenetelmien avulla. Näissä menetelmissä käytetään syöttötietona markkinahintanoteerauksia, jotka ovat helposti ja säännöllisesti saatavissa pörssistä, välittäjältä, markkinainformaation välityspalvelusta, markkinahinnoittelun palveluntuottajalta tai valvontaviranomaiselta. Tason 2 rahoitusinstrumentit ovat:
- Ei-pörssinoteerattuja (OTC) johdannaisia, jotka on luokiteltu joko käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi tai suojauslaskettaviksi..
  - Korkoarvopapereita, jotka on luokiteltu myytävissä oleviksi tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi.
  - Käyvän arvon suojauslaskennassa olevat velat.
- Taso 3** Rahoitusinstrumentti on luokiteltu tasolle 3, jos käyvän arvon laskenta ei voi perustua todettavissa oleviin markkinahintanoteerauksiin. Sopranolla ei ollut tällaisia rahoitusinstrumentteja.

Alla olevassa taulukossa esitetään Sopranon käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat ja -velat

30.6.2017

Tuhatta e	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Velat			
Suojauslaskennassa olevat	-	6	-
Velat yhteensä	-	6	-

Liiketoimet lähipiiriin kanssa				
Konsernin lähipiiriin kuuluvat osakkuusyhtiöt, hallituksen ja johtoryhmän jäsenet, toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja sekä heidän kontrolloimansa yhtiöt. Konsernilla ei ole yhteisyrityksiä. Lähipiiriin kanssa toteutuivat seuraavat liiketapahtumat, jotka eivät eliminoidu konsernitilinpäätöksessä:				
1-6 2017, tuhatta euroa	Myynnit	Ostot	Saamiset	Velat
Osakkuusyrietykset	0	2	620	1
Lähipiiriin kuuluvat henkilöt ja heidän kontrolloimat yhtiöt	0	4	0	200
2016, tuhatta euroa	Myynnit	Ostot	Saamiset	Velat
Osakkuusyrietykset	0	6	650	14
Lähipiiriin kuuluvien henkilöiden kontrolloimat yhtiöt	2	3	0	240
Johdon työsuhde-etuudet:				
tuhatta euroa	1-6 2017	1-6 2016	2016	
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	248	245	432	
Osakeperusteiset etuudet	35	25	50	
Yhteensä	283	270	482	

Vaihtoehtoisten tunnuslukujen erittelyt

Nettovelkaantumisaste	2017	2016	2016
	1-6	1-6	1-12
Pitkäaikaiset korolliset velat	487	922	766
Pitkäaikaisten velkojen lyhennyserät	567	567	567
Lyhytaikaiset korolliset velat	1099	2164	1899
Rahat- ja pankkisaamiset	311	205	834
Korolliset nettovelat	1841	3449	2398
Nettovelkaantumisaste	33,5 %	74,3 %	49,6 %

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	2017	2016	2016
	1-6	1-6	1-12
Tuotot			
Yritysjärjestelyistä		-677	-677
Muista			
Yhteensä	0	-677	-677
Kulut			
Yritysjärjestelyistä		839	839
Muista		393	450
Yhteensä	0	1232	1289

Käytetyt valuuttakurssit	2017	2016	2016
	1-6	1-6	1-12
Ruotsin kruunu			
Tuloslaskelmassa käytetty keskipurssi	9,5968	9,2895	9,4673
Taseessa käytetty kurssi, kauden lopun kurssi	9,6398	9,4242	9,5524

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Sijoitetun pääoman tuotto:

$$\frac{\text{voitto/tappio} + \text{rahoituskulut} \times 100}{\text{oma pääoma} + \text{korolliset velat (kauden alun ja lopun keskiarvona)}}$$

Oman pääoman tuotto:

$$\frac{\text{voitto/tappio} \times 100}{\text{oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvona)}}$$

Omavaraisuusaste:

$$\frac{\text{oma pääoma}}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$$

Nettovelkaantuneisuusaste:

$$\frac{\text{korollinen nettovelka} \times 100}{\text{oma pääoma yhteensä}}$$

Korolliset nettovelat:

Pitkäaikaiset velat + pitkäaikaisten velkojen lyhennyserät + lyhytaikaiset velat - laina- ja muut korolliset saamiset (pitkä- ja lyhytaikaiset) - kaupan kohteena olevat rahoitusinstrumentit - rahat ja pankkisaamiset

Tulos/osake:

$$\frac{\text{emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos}}{\text{ulkona olevien osakkeiden osakeantikorjattu keskimääräinen lukumäärä}}$$

Oma pääoma per osake:

$$\frac{\text{emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä kauden lopussa}}$$